

Tilinpäätös 2024

Ennakkotiedot

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvuvauhti taittui

- Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintamenojen kasvu oli viime vuonna tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan 4,1 prosenttia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten kasvuvauhti taittui aiemmista vuosista. Vuosina 2022 ja 2023 sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten kasvu Keski-Suomessa oli yli 10 prosenttia vuosittain.
- Hallinnon ja tukipalveluiden osalta vertailukelpoiset toimintakulut vähenivät edellisvuodesta ja muutettu talousarvio alittui 8,3 miljoonalla eurolla. Ilman vertailukelpoiseksi muuttamista toimintakulujen kasvu oli 1,6 %. Toimintatapoja uudistettiin merkittävästi ja sen myötä hallinnon ja tukipalvelujen vakituinen henkilöstömäärä vähentyi vuoden 2024 aikana. Tältä osin hyvinvointialueuudistukselle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvinvointialueen toisen varsinaisen toimintavuoden aikana.
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintakulujen kasvu oli 4,5 % ja muutettu talousarvio ylittyi 27 miljoonalla eurolla, joista lasten, nuorten ja perheiden palvelut 10,5 miljoonalla eurolla, laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus sisältäen vammaispalvelut 9 miljoonalla eurolla, sairaalapalvelut 5,6 miljoonalla eurolla ja koti- ja asumispalvelut 1,8 miljoonalla eurolla. Palvelutarpeen kasvuun ei pystytty vaikuttamaan niin paljon kuin oli suunniteltu ja lisäksi henkilöstömenot kasvoivat valtakunnallisten palkkaratkaisujen ja palkkojen harmonisoinnin seurauksena.
  - Vammaispalveluiden asiakkaiden palvelutarpeen kasvu näkyi etenkin tukipalveluissa, kuljetuspalveluissa ja henkilökohtaisessa avussa sekä ostetussa asumispalvelussa. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa lastensuojelun asiakaspalveluiden ostot, kuten vaativa erityistason laitoshoido, kehitysvammaisten lastensuojelu ja palveluihin sijoitettujen lasten muut sijoitusta tukevat palvelut, kasvoivat lasten vaikeutuneiden tilanteiden vuoksi, lisäksi ostopalveluiden hinnat ovat nousseet merkittävästi. Sairaalapalveluissa tulot toteutuvat talousarvioita pienempinä.
- Pelastustoimen toimintakulujen kasvu oli 9,1 % ja muutettu talousarvio ylittyi 0,9 miljoonalla eurolla.

Palvelujen saatavuus turvattiin palvelutarpeiden kasvaessa

- Keski-Suomen hyvinvointialueella sosiaali- ja terveystalvelujen hoitoon pääsy pysyi ennallaan tai jopa parantui. Samaan aikaan palvelujen tarve kasvoi.
  - Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluissa palvelua pystyttiin tarjoamaan hoitotakuun mukaisesti eli alle kahdessa viikossa. Lasten ja nuorten mielenterveystalvelun asiakasmäärä kaksinkertaistui noin 4 000 asiakkaaseen edellisvuoteen verrattuna.
  - Ensilinja-palvelussa mielenterveystalvilas sai keskimäärin alle tunnissa psykiatrisen hoitajan arvion. Ensilinja-palvelu laajentui koko hyvinvointialueelle. Lähetteitä erikoissairaanhoidon voitiin vähentää.
  - Perusterveydenhuollossa keskimääräinen kiireetön hoitoon pääsy oli lääkrille 15 vuorokautta (hoitotakuu vuonna 2024 14 vrk) ja hoitajalle 10 vuorokautta.
  - Digitaalisen asioinnin määrä kasvoi perusterveydenhuollossa. Digitaalisen sote-keskuksen kontaktimäärä oli ollut tammi-joulukuussa 136 000.
  - Suun terveydenhuollossa kiireetön hoitoon pääsy oli keskimäärin reilu 2 kuukautta (hoitotakuu vuonna 2024 4 kuukautta).
  - Erikoissairaanhoidon kysynnän kasvun taittumisesta näkyi merkkejä. Esimerkiksi lähetemäärä vähentyi tietyillä erikoisaloilla, kuten psykiatriassa.
  - Ikäntyneiden palveluasumiseen päästiin keskimäärin alle suositusten (3 kuukautta). Jonotusaika ympärivuorokautiseen palveluasumiseen oli keskimäärin 66 vuorokautta. Ikäntynyt väestö pääsi asiakasohjaukseen, ja palvelutarpeen arvioinnin myötä kotihoidon piiriin jonottamatta.
- Pelastustoiminnan tehtävämäärät nousivat noin 350 tehtävällä vuoden 2024 aikana vuoden 2023 tasoon nähden. Ensihoitopalvelutuotannossa tehtävämäärät vähenivät 15 % vuoden 2023 tilanteeseen. Onnettomuuksien ehkäisytyön talvelut etenivät vuoden aikana suunnitellusti käytettävissä olevien henkilöstöresurssien mukaisesti. Maakunnan riskiperusteisen pelastustoimen valvontasuunnitelman mukaisia valvontatehtävä- ja turvallisuusviestinnän suoritemääriä ei saavutettu 100 %:sti.

Talouden sopeuttamistoimenpiteitä toteutettiin

- Osana talouden tasapainottamisohjelmaa vuodelle 2024 suunniteltujen tuottavuusohjelman toimenpiteitä ja muiden talouden tasapainottamistoimenpiteitä toteutettiin aktiivisesti vuoden 2024 aikana. Sopeuttamistoimenpiteille suunnitellusta 48 miljoonan euron talousvaikutuksesta toteutui 68 %, 32 miljoonaa euroa.
- Sosiaali- ja terveystalouden palveluverkkotyöstä tehtiin ensimmäisen vaiheen päätös aluevaltuustossa 11.6. ja päätöksen toimeenpano on käynnissä. Organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän kokonaisarviointi tehtiin ja organisaatiomuutokset toteutettiin sen pohjalta 1.1.2025 alkaen.
- Talouden sopeuttamistoimenpiteiden toteutusta jatketaan vuonna 2025. Talouden tasapainottamissuunnitelmaa tarkennettiin osana vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman laatimista ja 10.12.2024 hyväksytty talousarvio vuodelle 2025 sisältää laajan paketin uusia talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Tilinpäätöksen heijastusvaikutukset vuoden 2025 talousarvion toteuttamiseen arvioidaan kevään aikana.
- Vuoden 2025 talousarviossa on suunniteltu, että alijäämän kasvu tulee taittumaan ja vuodelle 2025 suunniteltu alijäämä on huomattavasti aiempia vuosia pienempi. Talousarvion mukainen vuoden 2025 tulos on -43 miljoonaa euroa. Suunniteltu tulosparannus perustuu rahoitukseen tehtävään jälkikäteistarkistuksen (67 miljoonaa euroa) sekä vuodelle 2025 suunniteltuihin talouden sopeuttamistoimenpiteisiin (50 miljoonaa euroa). Talouden kääntäminen ensin tasapainoiseksi ja sen jälkeen ylijäämäiseksi tapahtuu suunnitelmakauden aikana, mutta siitä huolimatta kertyneitä kumulatiivisia alijäämiä ei ehditä kattamaan lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Henkilöstö

- Vuoden 2024 aikana käytiin kahdet yhteistoimintaneuvottelut
- Hyvinvointialueen henkilöstön määrä kasvoi noin 1 100 henkilöllä, josta liikkeenluovutusten myötä hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön osuus noin 560 henkilöä
- Henkilöstön sairaspoissaolot vähentyivät merkittävästi. Sairaspoissaoloja oli noin 1,5 päivää vähemmän työntekijää kohden kuin vuonna 2023.
- Myös Työterveyslaitoksen syksyinen Mitä kuuluu -kysely näytti myönteistä kehitystä.

Hyvinvointialueen avainluvut

miljoona euroa	Tilinpäätös 2023	Muutettu Talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama 2024	Muutos TP2024 - TP2023
Toimintakate	-1 226	-1 277	-1 296	-19	-71
Vuosikate	-74	-95	-111	-16	-36
Tilikauden yli-/alijäämä	-113	-125	-142	-17	-28
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-113	-238	-255	-17	-142
Valtion rahoitus	1 159	1 192	1 192	0	33
Investointimenot	-5	-18	-15	3	-10
Lainakannan muutos	3	91	84	-7	80
Lainakanta 31.12.	508	599	591	-7	84

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma (1000 €)	Tilinpäätös 2023	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama TP2024 - TA/M2024	Poikkeama-% TP2024 - TA/M2024	Muutos TP2024- TP2023	Muutos-% TP2024- TP2023
TOIMINTATUOTOT	200 209	183 518	187 428	3 910	2,1 %	-12 781	-6,4 %
⊕ Myyntituotot	56 365	44 204	41 807	-2 397	-5,4 %	-14 558	-25,8 %
⊕ Maksutuotot	84 243	92 214	94 884	2 671	2,9 %	10 641	12,6 %
⊕ Tuet ja avustukset	44 887	32 244	35 150	2 907	9,0 %	-9 736	-21,7 %
⊕ Muut toimintatuotot	14 713	14 856	15 586	730	4,9 %	873	5,9 %
TOIMINTAKULUT	-1 426 020	-1 460 330	-1 483 788	-23 458	1,6 %	-57 768	4,1 %
⊕ Henkilöstökulut	-631 381	-675 909	-690 914	-15 005	2,2 %	-59 533	9,4 %
⊕ Palvelujen ostot	-586 855	-569 753	-577 370	-7 616	1,3 %	9 486	-1,6 %
⊕ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100 073	-98 388	-97 464	924	-0,9 %	2 609	-2,6 %
⊕ Avustukset	-21 232	-21 174	-21 214	-41	0,2 %	18	-0,1 %
⊕ Muut toimintakulut	-86 478	-95 107	-96 826	-1 719	1,8 %	-10 348	12,0 %
TOIMINTAKATE	-1 225 811	-1 276 813	-1 296 360	-19 548	1,5 %	-70 549	5,8 %
VALTION RAHOITUS	1 158 863	1 192 187	1 192 187	0	0,0 %	33 323	2,9 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-7 487	-10 087	-6 745	3 342	-33,1 %	742	-9,9 %
VUOSIKATE	-74 435	-94 713	-110 919	-16 206	17,1 %	-36 484	49,0 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-39 062	-30 430	-30 813	-383	1,3 %	8 249	-21,1 %
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT/SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	NaN	0	NaN
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-113 497	-125 143	-141 731	-16 588	13,3 %	-28 235	24,9 %

Talouden toteutuminen vastuualueittain

Ulkoiset erät

(1000 €)	Tilinpäätös 2023	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama TP2024 - TA/M2024	Poikkeama-% TP2024 - TA/M2024	Muutos TP2024 - TP2023	Muutos-% TP2024 - TP2023
TOIMINTAKATE	-1 225 811	-1 276 813	-1 296 360	-19 548	1,5 %	-70 549	5,8 %
1 Konsernipalvelut	-250 813	-281 917	-273 568	8 349	-3,0 %	-22 755	9,1 %
10 Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	-8 924	-9 930	-7 234	2 697	-27,2 %	1 690	-18,9 %
11 Johtamisen tukipalvelut	-167 602	-193 655	-188 062	5 593	-2,9 %	-20 461	12,2 %
12 Palvelutuotannon tukipalvelut	-74 288	-78 332	-78 272	59	-0,1 %	-3 984	5,4 %
2 Pelastustoimi	-29 997	-32 307	-33 234	-927	2,9 %	-3 237	10,8 %
20 Keski-Suomen pelastuslaitos	-29 997	-32 307	-33 234	-927	2,9 %	-3 237	10,8 %
3 Sosiaali- ja terveystalot	-945 001	-962 588	-989 558	-26 970	2,8 %	-44 557	4,7 %
30 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-120 152	-125 186	-135 642	-10 456	8,4 %	-15 490	12,9 %
31 Koti- ja asumispalvelut	-231 951	-241 890	-243 642	-1 751	0,7 %	-11 690	5,0 %
32 Laaja-alainen sosiaali ja terveyskeskus	-249 245	-250 022	-259 077	-9 055	3,6 %	-9 833	3,9 %
33 Sairaalapalvelut	-340 419	-344 149	-349 749	-5 600	1,6 %	-9 330	2,7 %
34 Sosiaali- ja terveystalot yhteiset	-3 234	-1 341	-1 448	-107	8,0 %	1 786	-55,2 %

Talouden toteutuminen vastualueittain

Sisäiset erät (sisäiset tulot ja menot) huomioiden

(1000 €)	Tilinpäätös 2023	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama TP2024 - TA/M2024	Poikkeama-% TP2024 - TA/M2024	Muutos TP2024 - TP2023	Muutos-% TP2024 - TP2023
☐ TOIMINTAKATE	-1 225 811	-1 276 813	-1 296 360	-19 548	1,5 %	-70 549	5,8 %
☐ 1 Konsernipalvelut	-1 377	-43 173	-24 851	18 323	-42,4 %	-23 474	1704,6 %
10 Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	-9 703	-10 712	-7 962	2 750	-25,7 %	1 741	-17,9 %
11 Johtamisen tukipalvelut	5 660	-28 074	-18 608	9 466	-33,7 %	-24 268	-428,8 %
12 Palvelutuotannon tukipalvelut	2 666	-4 387	1 720	6 107	-139,2 %	-946	-35,5 %
☐ 2 Pelastustoimi	-29 866	-26 751	-29 179	-2 428	9,1 %	687	-2,3 %
20 Keski-Suomen pelastuslaitos	-29 866	-26 751	-29 179	-2 428	9,1 %	687	-2,3 %
☐ 3 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	-1 194 568	-1 206 888	-1 242 331	-35 442	2,9 %	-47 763	4,0 %
30 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-134 070	-138 193	-149 020	-10 827	7,8 %	-14 949	11,2 %
31 Koti- ja asumispalvelut	-318 064	-320 208	-332 227	-12 019	3,8 %	-14 163	4,5 %
32 Laaja-alainen sosiaali ja terveyskeskus	-282 316	-286 692	-292 445	-5 753	2,0 %	-10 130	3,6 %
33 Sairaalapalvelut	-458 130	-460 331	-467 043	-6 712	1,5 %	-8 913	1,9 %
34 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut yhteiset	-1 988	-1 465	-1 596	-130	8,9 %	393	-19,7 %

Toimintakulujen muutos edellisvuoteen verrattuna

Ulkoiset kulut

(1000 €)

	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024	Muutos TP2024 - TP2023	Muutos-% TP2024 - TP2023
TOIMINTAKULUT	-1 426 020	-1 483 788	-57 768	4,1 %
1 Konsernipalvelut	-286 061	-290 698	-4 636	1,6 %
10 Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	-11 088	-8 291	2 797	-25,2 %
11 Johtamisen tukipalvelut	-196 491	-199 277	-2 786	1,4 %
12 Palvelutuotannon tukipalvelut	-78 482	-83 129	-4 647	5,9 %
2 Pelastustoimi	-35 896	-39 147	-3 251	9,1 %
20 Keski-Suomen pelastuslaitos	-35 896	-39 147	-3 251	9,1 %
3 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	-1 104 063	-1 153 944	-49 881	4,5 %
30 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-126 132	-142 334	-16 202	12,8 %
31 Koti- ja asumispalvelut	-295 871	-314 080	-18 210	6,2 %
32 Laaja-alainen sosiaali ja terveyskeskus	-284 864	-300 711	-15 847	5,6 %
33 Sairaalapalvelut	-393 955	-395 318	-1 363	0,3 %
34 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut yhteiset	-3 241	-1 500	1 741	-53,7 %

Sopeuttamistoimenpiteiden toteutuminen

	Tavoite 1 000 € koko vuosi 2024	Toteuma 1 000 € 1-12/2024
Konsernipalvelut		
Tuottavuusohjelman toimenpiteet	3 950	6 142
Muut talouden sopeuttamistoimenpiteet	8 980	7 433
Pelastustoimi		
Muut talouden sopeuttamistoimenpiteet	1 400	1 370
Sosiaali- ja terveystoimenpiteet		
Tuottavuusohjelman toimenpiteet	13 852	10 838
Muut talouden sopeuttamistoimenpiteet	19 571	6 582
Yhteensä	47 753	32 364

Toteumaprosentit:

- Hyvaks 68 %
  - Konserni: 105 %
  - Pela: 98 %
  - Sote: 54 %

Investointien toteutuminen

1 000 €	TA/M 2024	Toteuma 2024
Rakennukset, netto	-4 220	-4 071
Rakennukset, omat tilat	-3 720	-3 688
Vuokratiloihin itse tehtävät korjas- ja muutostyöt	-500	-383
Laite- ja kalustohankinnat, netto	-2 907	-2 498
Raskaat ajoneuvot	-2 207	-1 737
Muut laitteet ja kalusto	-400	-479
Liikkeenluovutuksiin liittyvä siirtyvä omaisuus	-300	-282
ICT ja aineettomat hyödykkeet, netto	-6 719	-4 918
Tietojärjestelmät, Sote	-5 015	-5 153
Tietojärjestelmät, Konsernipalvelut	-1 295	-579
Tietojärjestelmät, Yhteiset	-3 825	-2 481
Tietojärjestelmät, Pela	-230	-57
ICT Laite/Infra	-454	485
Rahoitusosuudet, ICT-hankerahoitus	4 100	2 866
Muut investoinnit, netto	0	0
Muut investoinnit	0	0
Laajakantoiset investoinnit	0	0
Laajakantoiset investoinnit	0	0
Yhteensä, netto	-13 846	-11 487
Menot	-17 946	-15 037
Tulot	4 100	3 551

Hyvinvointialueen rahoituslaskelma

1 000 €	TA/M 2024	Toteuma 2024
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	-94 713	-112 981
Vuosikate	-94 713	-110 919
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-2 063
Investointien rahavirta	-13 846	-11 668
Investointimenot	-17 946	-15 037
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 100	2 866
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	0	503
Toiminnan ja investointien rahavirta	-108 559	-124 650
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset	90 605	83 607
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000	14 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 395	-23 393
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100 000	93 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	51 403
Rahoituksen rahavirta	90 605	135 010
Rahavarojen muutos	-17 954	10 360

Kiitos

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille